

ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет цивільного захисту

Кафедра професійної мовної комунікації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ»

обов'язкова професійна

за освітньо-професійною програмою «Екстремальна та кризова психологія»
підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 053 «Психологія»

Рекомендовано кафедрою професійної
мовної комунікації на 2022-2023 н. р.
Протокол від 28.08.2022 №2

Силабус розроблено відповідно до Робочої програми
навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі»

2023 рік

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація

Зміст навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» для підготовки здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» спрямований на висвітлення актуальних проблем, пов'язаних із методикою викладання у вищій школі в умовах сучасного розвитку суспільства, їхніх причини та шляхів вирішення. Значну увагу приділено формуванню досвіду аналізу та розв'язання потенційних педагогічних проблемних ситуацій; формуванню готовності здобувачів до ефективного впровадження в навчальний процес традиційних та інноваційних методів навчання; професійного самовдосконалення та самореалізації майбутнього фахівця; формуванню умінь і навичок використання в навчально-виховному процесі вищої школи сучасних освітніх технологій; розвитку інтересу до викладацької діяльності, спонуканню до педагогічної творчості.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Юлія Ненько, завідувач кафедри професійної мовної комунікації, доктор педагогічних наук, професор
Контактна інформація	Черкаси, вул. Онопрієнка, 8
E-mail	Nenko_yuliia@chipb.org.in
Наукові інтереси	комунікація; комунікація у кризових ситуаціях; іншомовна підготовка офіцерів ДСНС України; професійна комунікація; дистанційна освіта
Професійні здібності	психолого-педагогічні, комунікативні, працездатність, конструктивно-проективні, організаторські, гносеологічні
Наукова діяльність за освітнім компонентом	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tkachenko, V., Chychuk, V., Zakharevich, M., Nenko, Y. An evaluation of Ukrainian future teachers' of humanities readiness for e-education. <i>Revista Brasileira De Educação Do Campo</i>, 6, 2021 e11577. 2. Kyrian, T., Nikolaesku, I., Stepanova, N., Nenko, Y. Relationship between Professional Burnout of Teachers of Higher Education Institutions of Ukraine and Their Organizational, Professional and Socio-demographic Characteristics. <i>Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala</i>, 2020. – Volume 12(4). – P. 268-288. 3. Nenko, Y. Teachers' Readiness for Distance Education: From Theory to Practice. <i>The Impact of COVID19 On the International Education System</i>. – Proud Pen, 2020. P. 150-161. 4. Nenko, Y., Ivashchenko, O. The problem of professional development of a teacher in modern education system. <i>Bulletin of the Cherkasy Bohdan Khmelnytsky National University. Pedagogical Sciences</i>. Issue 3. 2020. Cherkasy, 2020. P. 99-103. 5. Voronovska L., Ivashchenko O., Nenko Y. Pedagogical facilitative interaction in the process of professional training of psychologists. <i>Modern approaches to knowledge management development. Collective monograph</i>. Ljubljana, Slovenia 2020. P. 400-411. 6. Shevchenko, O., Nenko, Y. Readiness of a higher education institution teacher for distance education during COVID-19 pandemic. <i>Education during a pandemic crisis: problems and prospects</i>. – Opole: The Academy of Management and Administration, 2020. – P. 141-145.

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті інституту (<https://chipb.dsns.gov.ua/ua/Osvitnya-diyalnist.html>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру у другий вівторок кожного місяця з 13.30 до 14.30 в кабінеті № 306. У разі додаткової потреби здобувача в консультації час і формат погоджується з викладачем.

Мета викладання дисципліни:

формування цілісної та логічно-послідовної системи знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, розкриття концепції, основ теорії, методики і методології викладання навчальних дисциплін у вищій школі.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна)	заочна
Статус дисципліни	обов'язкова загальна	обов'язкова загальна
Рік підготовки	1-2-й	1-2-й
Семестр	2-3-й	2-3-й
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	4,5	4,5
- кількість модулів	2	2
- загальна кількість годин	135	135
Розподіл часу за навчальним планом:		
- лекції (годин)	16	12
- практичні заняття (годин)	50	2
- семінарські заняття (годин)	-	-
- лабораторні заняття (годин)	-	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-	-
- інші види занять (годин)	-	-
- самостійна робота (годин)	69	121
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-	-
- підсумковий контроль	екзамен	екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Пререквізити: «Етнопсихологія та міжкультурна взаємодія».

Постреквізити: переддипломна практика, виконання та захист кваліфікаційної роботи.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньо-професійної програми «Екстремальна та кризова психологія», викладання навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість	ПР 6
Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях	ПР 7
Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації	ПР 8
Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності	ПР 9
Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності	ПР 10
Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності	ПР 11

- формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	ЗК 7
Здатність розробляти та управляти проектами	ЗК 8
Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики	СК 1
Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології	СК 5
Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію	СК 8
Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію	СК 8

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Концептуальні засади освітнього процесу у вищій школі

Тема 1. Загальна характеристика вищої освіти та її складових як системи і процесу.

Література: [Баз.: 8, 12, 18. Доп.: 1, 2]

Тема 2. Закони, закономірності та принципи навчання.

Література: [Баз.: 16, 19. Доп.: 3, 5]

Тема 3. Методи, форми навчання у вищій школі.

Література: [Баз.: 13, 14, 20. Доп.: 1, 4, 5]

Модуль 2

Дидактичні основи навчального процесу

Тема 4. Методи активізації пізнавальної діяльності здобувачів. Дидактичні вимоги до проведення лекцій.

Література: [Баз.: 1, 2, 11. Доп.: 10, 15]

Тема 5. Сучасні освітні технології як інструмент формування компетенцій фахівців.

Література: [Баз.: 10, 11. Доп.: 5, 7]

Тема 6. Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи здобувачів.

Література: [Баз.: 1, 13, 16. Доп.: 5, 7]

Тема 7. Професійна майстерність викладача.

Література: [Баз.: 9, 13, 21. Доп.: 4, 5, 6]

Розподіл дисциплін у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

Назви модулів і тем	Форма здобуття освіти					
	денна					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
Модуль 1						
Модуль 1. Концептуальні засади освітнього процесу у вищій школі						
Тема 1. Загальна характеристика вищої освіти та її складових як системи і процесу	17	4	6	–	7	–
Тема 2. Закони, закономірності та принципи навчання	25	2	8	–	15	–
Тема 3. Методи, форми навчання у вищій школі	33	4	10	–	17	2
Екзамен						
Разом	75	10	24	–	39	2
Модуль 2. Дидактичні основи навчального процесу						
Тема 4. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів	16	2	6	–	8	–
Тема 5. Сучасні освітні технології як інструмент формування компетенцій фахівців	16	2	6	–	8	–
Тема 6. Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи здобувачів	16	2	6	–	8	–
Тема 7. Професійна майстерність викладача	12	-	4	–	6	2
Екзамен						
Разом	60	6	22	–	30	2
Всього за дисципліну	135	16	46	–	69	4

Назви модулів і тем	Форма здобуття освіти заочна					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота
Модуль 1						
Модуль 1. Концептуальні засади освітнього процесу у вищій школі						
Тема 1. Загальна характеристика вищої освіти та її складових як системи і процесу	17	2	-	-	15	-
Тема 2. Закони, закономірності та принципи навчання	27	2	-	-	25	-
Тема 3. Методи, форми навчання у вищій школі	31	2			27	2
Разом	75	6	-	-	69	2
Модуль 2. Дидактика вищої школи						
Тема 4. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів	17	2	-	-	15	-
Тема 5. Сучасні освітні технології як інструмент формування компетенцій фахівців	24	2	2	-	20	-
Тема 6. Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи здобувачів	19	2	-	-	15	2
Екзамен						
Разом	60	6	2		50	2
Модуль 3.						
Модуль 3. Концептуальні засади освітнього процесу у вищій школі						
Екзамен						
Всього за дисципліну	135	12	2	-	119	4

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: лекції, практичні заняття, консультації, модульна контрольна робота, самостійна робота, екзамен.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є усні відповіді, фронтальне та індивідуальне опитування, монолог, презентація на одну з тем курсу, діалог, поточні тестування, модульна контрольна робота (письмово або комп'ютерне тестування).

Критерії оцінювання

Оцінка за бальною шкалою елементів навчальної діяльності з дисципліни

Елементи навчальної діяльності	Усього балів за модуль
Відвідування та робота на занятті	60
Модульна контрольна робота	20
Додаткові завдання та науково-дослідна діяльність здобувача вищої освіти	до 20
Складання екзамену	20
Накопичувальний підсумок	100

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру (включно із самостійною);
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському (практичному) занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів):

3 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни.

2 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні помилки.

1 бал – завдання виконане частково, допущені значні помилки. 0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Оцінювання **індивідуальних завдань** (самостійна робота) здійснюється на практичних заняттях за шкалою від 0 до 3 балів.

Критерії оцінювання залежать від форми виконання завдання. Наприклад (оцінювання есе, презентації, доповіді, реферату тощо):

3 бали – отримують здобувачі, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки.

2 бали – отримують здобувачі, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

1 бал – отримують здобувачі, які фрагментарно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

0 балів – отримують здобувачі, які не виконали завдання або у роботі яких виявлено факти академічної не добросовісності.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з десяти тестових завдань та одного ситуаційного завдання. Відповіді на поставленні завдання здобувачів повинні

відображати вільне володіння обсягом навчального матеріалу, передбаченого програмою.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів):

Сума балів за правильне виконання тестового завдання складає 20 балів. Вага одного правильно вирішеного тестового запитання складає 1 бал:

1 бал – відповідь вірна;

0 балів – відповідь не вірна.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі у формі екзамену.

Критерії оцінювання знань здобувачів на підсумковому контролі (оцінюється від 0 до 20 балів):

20 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання;

19-15 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

14-8 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

7-1 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань.

Форми поточного та підсумкового контролю

Форми участі здобувачів у навчальному процесі, які підлягають обов'язковому контролю: монологічне мовлення з теми; діалогічне мовлення з теми; лексичні завдання, а також систематичність та активність роботи під час практичних занять.

Семестрове оцінювання здійснюється за результатами поточного і модульного контролів. Поточний контроль знань здобувачів включає оцінку роботи під час занять за всіма видами аудиторної роботи та виконання завдань, відведених для самостійної роботи, і відображає поточні навчальні досягнення в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Модульний контроль знань здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт (або комп'ютерного тестування).

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 80 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу складати екзамен, – 50 балів).

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Розподіл та накопичування балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Модуль 1

T1	T2	T3	МКР	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів за дисципліну
30	30	30	20	20	100

Модуль 2

T4	T5	T6	T7	МКР	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів за дисципліну
16	16	16	16	20	20	100

Орієнтовна тематика завдань для самостійної роботи

1. Ознайомлення з Національною доктриною розвитку освіти, Державною національною програмою “Освіта” (Україна XXI століття”).
2. Опрацювання Закону України «Про вищу освіту».
3. Методологічні підходи до організації навчання в закладі вищої освіти.
4. Дидактичні підходи до традиційного та особистісно-орієнтованого навчання у вищій школі.
5. Типологія методів викладання дисциплін. Характеристика форм організації навчального процесу у вищій школі.
6. Класифікація форм організації навчального процесу у вищій школі.
7. Лекція як форма навчання і виховання.
8. Основні функції лекції.
9. Основні дидактичні принципи відбору і викладення матеріалу лекцій.
10. Загальна характеристика змісту підготовки фахівця за спеціальністю.
11. Реалізація принципу зв'язку теорії з практикою у викладанні дисциплін.
12. Організація навчально-дослідної роботи здобувачів освіти.
13. Функції консультації, залежно від форми організації занять (консультація до семінарського заняття, консультація до практичного заняття, консультації до екзаменів).
14. Характеристика основних видів самостійної роботи.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену

1. Педагогічна система.
2. Дидактика та її принципи.
3. Цілі і задачі навчання.
4. Наукові закони, закономірності і принципи навчання.
5. Зміст освіти.
6. Методи, форми і засоби навчання.
7. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти.
8. Навчально-методичний комплекс і його складові.
9. Освітньо-професійна програма (ОПП) підготовки спеціалістів.
10. Освітньо-професійна характеристика (ОПХ).
11. Методи організації роботи кафедри. Зміст навчальної, методичної і наукової роботи кафедри.
12. Лекція, її функції, класифікація.
13. Практичне заняття, його мета, функції і структура.
14. Види і форми проведення практичних занять.
15. Критерії оцінки якості проведення практичних занять.
16. Контроль навчально-творчої діяльності здобувачів освіти, його мета і функції.
17. Види контролю навчально-творчої діяльності здобувачів освіти.
18. Організація модульного контролю знань.
19. Організація підсумкового контролю знань.
20. Критерії оцінки знань здобувачів освіти.
21. Критерії проведення іспитів і заліків.
22. Мета і завдання курсового і дипломного проектування.
23. Мета і завдання практичної підготовки здобувачів освіти.
24. Види практик, особливості їх проведення.
25. Структура і зміст звіту з виробничої практики.

26. Мета і завдання самостійної роботи здобувачів освіти.
27. Управління позааудиторною роботою здобувачів освіти.
28. Вимоги щодо якості організації самостійної роботи здобувачів освіти.
29. Індивідуалізація самостійної роботи здобувачів освіти.
30. Дидактичні засоби активізації процесу навчання.
31. Проблемно-пошукові методи навчання.
32. Ігрове проектування. Операційно-рольові і ділові ігри.
33. Методика розробки та організація проведення ділових ігор.
34. Формування змісту навчальних модулів.
35. Навчально-творча діяльність.
36. Дидактичні засоби та їх класифікація.
37. Принципи підбору дидактичних засобів у навчальному процесі.
38. Індивідуалізація самостійної роботи здобувачів освіти.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття більш ніж на 10 хвилин, до заняття не допускаються).

3. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

4. При виконанні індивідуальної (самостійної) роботи здобувач зобов'язаний дотримуватись політики академічної доброчесності. У разі виявлення фактів порушення політики здобувач несе відповідальність згідно «Кодексу академічної доброчесної».

Рекомендовані джерела інформації

Базова література

1. Авдєєнко А.П., Дементій Л.В., Поляков О.Є. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів. Проблеми освіти. К., 2001. Вип. 24. С. 108-111.

2. Барбашова І.А Дидактика: навч. посібник для ст-тів ВНЗ. 2-е видання. Донецьк: Ландон-XXI, 2011. 228 с.

3. Барбашова І.А Загальні основи педагогіки: навч. посібник для ст-тів ВНЗ. 2-е видання. Донецьк: Ландон-XXI, 2011. 126 с.

4. Богданова І. М., Бужина І. В., Дідусь Н. І. Педагогіка: навч. посібник. Х.: Одиссей, 2003. 352 с.

5. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Либідь, 2005. 252 с.

6. Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. Вид. 3-є, доопрац. і допов. К.: Знання, 2008. 568 с.

7. Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. К.: Центр навчальної л-ри, 2003. 320 с.

8. Голік О.Б. Педагогічна майстерність: організаційно-управлінський аспект: навч. посібник Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2010. 242 с.

9. Застосування телекомунікаційних засобів у навчальному процесі (психолого-педагогічні аспекти): навчально-методичний посібник / авт. кол.; за ред. М.Л. Смутьсон. К.: Педагогічна думка, 2008. 256 с.

10. Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2014. 200 с.

11. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник.- К.: Знання., 2005.- 485 с.
12. Михайличенко О. В. Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі: навчальний посібник. 2-ге вид., доп. та перероб. Суми, СумДПУ, 2009. 122 с.
13. Нагасв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. К.: ЧП, 2007. 211 с.
14. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
15. Освітньо-професійна програма «Екстремальна та кризова психологія» підготовки здобувача на другому (магістерському) рівні вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». – Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2021. – 30 с.
16. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л.Л., СОКОЛ Є.І. Болонський процес: цикли, ступені, кредити: навч. посібник. К.: МОН, 2004.
17. Цокур О.Я. Педагогіка вищої школи: навчально- метод. посібник. Вип. 1. Основи наукового педагогічного дослідження / За ред. Панькова А.І. Одеса, 2002. 424 с.
18. Ярошук Л.Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: навч. посібник. Луцьк, 2010. 308с.
19. Ягупов В. В. Педагогіка: навч. посібник. К.: Либідь, 2003. 560 с.

Допоміжна

1. Болонський процес: Нормативно-правові документи Болонський процес: нормативно-правові документи. Європейський ун-т [З.І. Тимошенко (уклад.)]. К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2004. 101 с.
2. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес. Укл. М.Ф.Степко, Я.Я.Болюбаш, К.М.Левківський, Ю.В.Сухарніков. К.: Вид-во НМЦВО МОНУ, 2004. 24 с.
3. Ненько Ю.П. Підготовка фахівця як предмет психолого-педагогічного аналізу. Збірник наукових праць «Професійна освіта: проблеми і перспективи». – Київ: Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2017. – Випуск 12. – С. 41-46.
4. Ненько Ю.П. Професійний саморозвиток педагога: світові тенденції. Науковий журнал «Освітній простір України». – Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2018. – Випуск 14. – С. 96–102.
5. Нові технології навчання: наук.-метод. зб. Вип. 61. Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України; редкол.: О.П. Гребельник, Я.Я. Болюбаш, І.А. Шелест та ін. К., 2010. 185 с.
6. Уліщенко А. Розвиток креативних якостей педагога в системі підвищення кваліфікації. Освіта і управління. 2009. № 1. С. 126-130.
7. Щекатунова Г. Моніторинг педагогічних нововведень. Рідна школа. 2009. № 4. С. 14-17.

Інформаційні ресурси

У процесі вивчення дисципліни «Методика викладання у вищій школі» використовуються вітчизняна нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази), сайт Міністерства освіти і науки України, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Розробник:

Юлія НЕНЬКО

_____ (підпис)